

esse prioris modus. Eorum enim quæ conuertuntur secundum esse consequentiam, quod alteri quomodolibet causa est, conuenienter prius natura dici potest. Quod uero quedam sunt huiusmodi, palam est, esse namque hominem, secundum esse consequentiam ad uerum de se conuertitur orationem. Nam si homo est, uera est oratio qua dicimus, quod homo est, et conuertitur. Nam si uera est oratio qua dicimus quod homo est, est homo. Est autem uera oratio nequaquam causa ut sit res: uerumtamen res quodammodo causa uidetur, ut sit uera oratio: eo enim quod res est aut non est, uera oratio aut falsa dicitur. Quare secundum quinque modos prius alterum alteri dici potest.

Prius} Prioris meminit in relatiuorum disputatione, ubi scibile scientia, & sensibile sensu prius esse affirmabat, eā ob rem itaq; diuersa hic esse significata enumerat, & quatuor numero esse ait. Ac primum quidem tempore prius, secundum naturam, tertium ordine, quartum dignitate. { Nam primum quidem ac maxime proprie, tempore: quatenus antiquius aliud alio ac uetustius dicitur. Quod enim plus inueterasset temporis, & antiquius & uetustius nominatur. } Primum quidem ac maxime proprie inquit prius dicitur, quod tempore antiquius & uetustius est. Tempore enim Socratem esse dicimus Aristotele priorem. Primum autem & maxime proprie hoc prioris significatum dicit quoniam quæ antiquius est tempore, id consuetudo quoque prius maxime appellare solita est. Sciendum porro quod antiquius uetustius uero idest antiquius uel sensus, in solis animatis dici consueuissit. Secundum id quod per existendi consequentiam non reciprocatur: ut unum duobus prius. } Secundum est hoc significatum prioris, quod per existendi consequentiam non reciprocatur, hoc est in quo existendi non reflecitur consequentia: nempe quod simul inferitur quidem, sed secum non inferit: ut si finis duo, erit ex necessitate unum, nam simul uel inferitur: at unum si sit, non ex necessitate duo erunt, non enim simul cum uno inferuntur: quare prius est unum duobus. Rursus existente homine, erit animal necessarium, nam simul animal cum homine inferuntur: si sit animal, non prius erit homo: siquidem non simul homo cum illo inferitur: cum animalia quæ homines non sunt cōplura existant: prius igitur quam homo est animal natura, non tempore. } Tertio loco, secundum ordinem quandam prius, quemadmodum in scientiis atque orationibus, dicitur. } Tertium hoc est significatum prioris, nempe prius ordine, quemadmodum habet se, inquit, res in scientiis. Nam præcedunt & in demonstratiua scientia propositiones, conclusiones consequuntur: & in Geometria priora sunt inquit descriptionibus elementa. Vocant autem Geometra elementa, punctū, lineam, superficiem, & similia, quæque theorematum demonstrationem antecedere consequuntur. Descriptiones uero, quas *διὰ τῶν πρώτων* graeci nominant, ipsa theorematum. Et uero in literis priores sunt syllabae dictionibus: elementa syllabis. Idem & in orationibus dicemus. Nam præcedunt exordia, præconstitutio sequitur, dein cōstitutio, proxima sunt hic narrationes: mox certamina. Hæc autem ut priora sint nomina solo obtinent ordine: neque uero natura, neque tempore. Potest namque & artis expertor prius uti certaminibus: deinde exordis: & tunc narratione. Et Geometra speculamen prius exponere: de hinc elementa. Quapropter hæc ordine duntaxat, prioris obtinent ratione. In aliis igitur prius ordine solo fortassis dici aliquis concesserit: uerum in literis non ordine etiam solo esse uidentur syllabae elementa uel nominibus uel orationibus priora. Neque enim licet ordine obferro primum nomina dicere, deinde syllabas postremo elementa: siquidem nota reliqua esse non cognitis elementis nullo modo possunt: pereuntque simul reliqua sublati elementis: at manere possunt elementa uel si reliqua illa tollantur. Quod si ut sunt elementa iis priora quæ ex ipsis constant elementis non solum ordine, sed etiam natura. Non recte igitur in grammatica solo ordi-

A ne elementa prima esse dicit, nisi forte ad illud respexit, quod orationes nettere, & proferre nomina, elementorum autem uim ignorare queant literarum rudes: Sed quamquam ex usu loquantur, ac significata uocum teneant, ipsam tamen quæ est in uoce uim nesciant orationes: cum ex quibus cōstet nequaquam intelligant quæ sit præter ea quæ diximus, quod melius honorabilis: id est, natura esse prius uidetur. } Quatuor sunt hic prioris modus, honorabilis inquam: quod cōsuetudo prius nominat. Est autem hoc inter prioris significata prorsus alienum: quam obrem & id ipse reprobatur, quia tum autem quandam modum huius loco deinceps affert, ut quatuor prioris significata expleat. Idcirco cum diuersa quoque simul aduerbii significata enumerandos, unum huius modum prioris singulis opponat, huic soli nullum obiecit, a prioris ipsum significata prorsus exterminans. { Videri autem quis possit præter enumeratos alius esse prioris modus. } Quantum hunc addit: nam quartus ut diximus, a prioris significata erat alienus: quoniam a nostra electio ne, non a rerum natura proficisciebatur. Quintum autem est secundo contrarium, nam cum illud secundum ipsius esse consequentiam non reciprocet, neque sit alterum alteri causa, hoc & reflecitur, & alterum alteri causa est, ut pater & filius. Quippe hæc inter se cōmeant in existendi consequentia, siquidem utriusq; posito, omnino alterum sequitur: est tamen reliquo alterum causa, filio inquam pater. Ratio in re quoque, similis est & uera de re ipsa oratione, nam & horum in existendi consequentia reciprocantur alterum alteri causa est: ut Philosophus est Socrates: & oratio de eo quædam, est quæ ipsum esse philosophum dicit: quodcunque ergo ex his fuerit possum, alterum quoque ex necessitate cōsequitur. Si enim uera est oratio quæ philosophum esse pronuntiat, Socratem necesse est esse philosophum: & si sit Socrates philosophus uera ex necessitate oratio erit, quæ illum esse philosophum perhibet. Verum hæc tamen mutuō cōuertuntur, res tamen orationi quo uera sit causam præstat: nam nisi res sit, uera esse de re ipsa non potest oratio. } Poreit igitur modis quinque aliud alio prius dici. Cæterum de eo quod prius est sermone habito, non de posteriore etiam meminisse siquidem cum de priore ageretur, præceptio quoque posterioris enititur. Hæc enim simul habentur, sumi, & aliquid, proinde & uno cognito, alterum quoque est notum, nam prius posteriore prius dicitur, & posterius priore posterius. Quare quot modis uocatur prius, totidem & posterius nuncupabitur: siquidem quocunque alterum modo sese habeat relatiuorum, eodem habet & reliquum.

DE SIMVL ADVERBIO.

SIMVL autem dicitur simpliciter quidem & præcipuissimè quorum generatio in eodem est tempore: neutrum enim eorum neque prius neque posterius est: simul autem secundum tempus hæc dicuntur. Natura uero simul sunt, quæcunque conuertuntur quidem secundum eius, quod est esse consequentiam, sed nequaquam alterum alteri causa est ut sit, ut in duplo & dimidio: conuertuntur etenim hæc: nam cum duplum sit, dimidium est: & cum dimidium sit, duplum est: sed neutrum alteri causa est ut sit. Dicuntur autem simul natura: & quæ ex eodem genere è diuerso auenient diuiduntur: diuerso autem diuidi ab inuicem dicuntur, quæ secundum eandem sunt diuisionem: ut uolatilē gressibile & aquatile: hæc enim abinuicem è diuerso diuiduntur: cum sint ex eodem genere. Animal nam quæ diuiditur in hæc in uolatilē, gressibile, & aquatile: & nihil horum prius uel posterius est, sed simul hæc natura esse uidentur. Diuiditur autem & unumquodque horum in species rursus: ut uolatilē, gressibile, & aquatile. Erunt ergo & illa simul natura, quæcunque ex eodem genere secundum eandem sunt diuisionem: Genera uero species semper priora sunt: neque enim conuertuntur